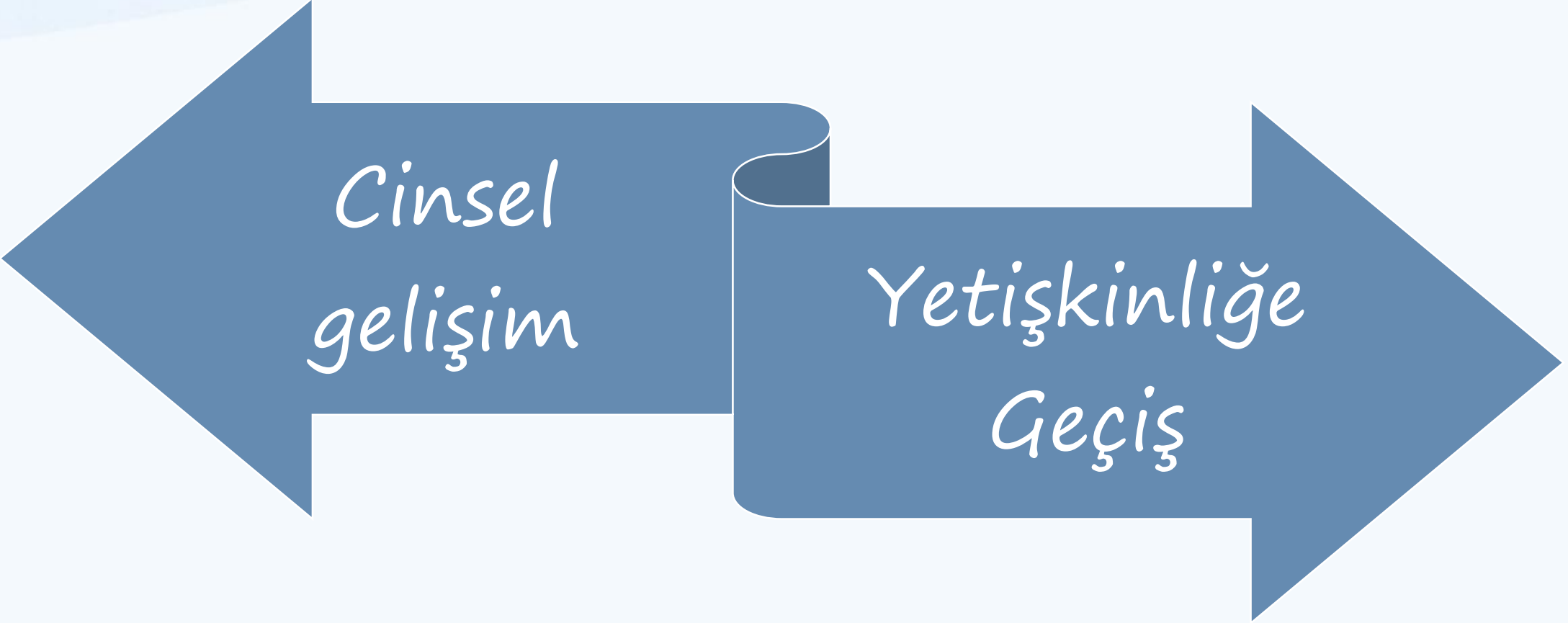

Özel Gereksinimli Çocuklarda Yetişkinliğe geçiş Süreci

Yrd. Doç. Dr Emre ÜNLÜ

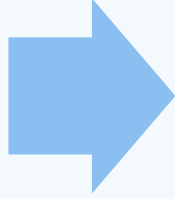

*Cinsel
gelişim*

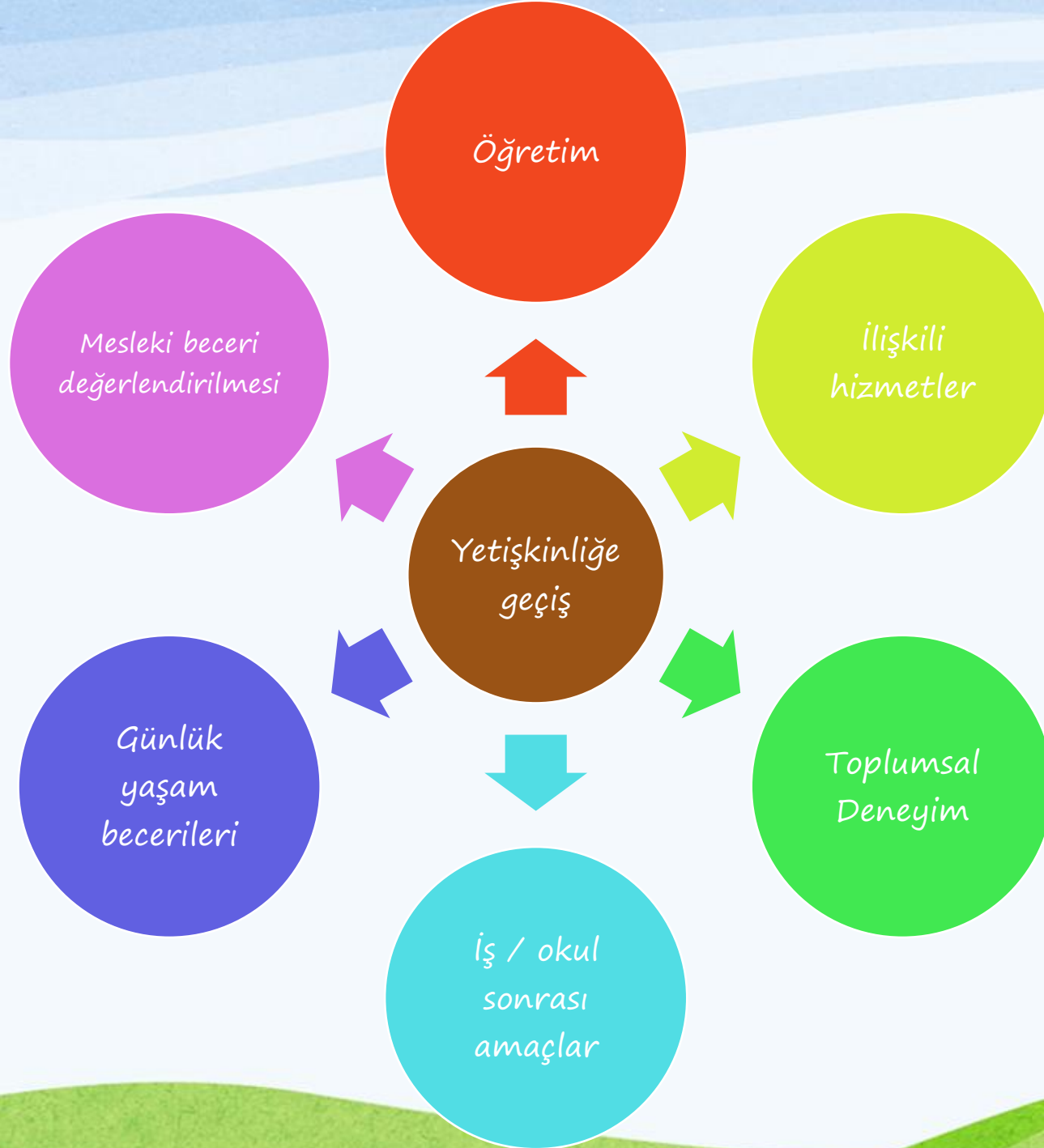
*Yetişkinliğe
Geçiş*

YETİŞKİNLİĞE GEÇİŞ

Okul Hayatı

Toplumsal
hayat

SOME AREAS FOR TRANSITION PLANNING

Post Secondary Education

☐ Four-year college or university	☐ Trade school
☐ Community college	☐ Private school
	☐ Adult vocational/technical school
-

Career Exploration and Development

☐ Vocational evaluation	☐ Shared time at vocational/technical school
☐ Career assessment	☐ Paid work experiences
☐ Specialized transition assessments	☐ Apprenticeships
☐ Community-based job exploration	☐ Part-time employment in chosen field prior to graduation
☐ Community-based job sampling	
-

Functional Academics

☐ Math (budget, money management skills)	☐ Writing (filling out forms, signing checks, writing resumes)
☐ Reading (identification and comprehension)	☐ Computer usage
-

Self Determination

☐ Knowledge of one's own disability	☐ Learning styles
☐ Knowledge of rights	☐ Appropriate communication technique
☐ Self-assessment	☐ Assertiveness skills
-

Independent Living Skills

☐ Community resource training (banks, post office, shopping, libraries, train stations, bus stations, etc.)	☐ Communication skills
☐ Residential living skills	☐ Recreation/leisure
☐ Mobility/transportation	☐ Social relationships
	☐ Self-determination
	☐ Self-medication/health and safety

Adult Service Linkages

☐ DVRS (Division of Vocational Rehabilitation Services)	☐ Centers for Independent Living
☐ CBVI (Commission for the Blind and Visually Impaired)	☐ Adult service providers (residential, employment, recreation, etc.)
☐ DDD (Division of Developmental Disabilities)	☐ Other linkages in the community based on individual student need
☐ MH (Mental Health)	
☐ Social Security and Medicaid	
☐ County Office on Disability	

Other Issues to Consider

☐ Guardianship	☐ Long-term permanency planning
☐ Special needs trusts/estate planning	☐ Family relationships
☐ Insurance	☐ Income and benefits maintenance

Developed for The New Jersey Partnership for Transition from School to Adult Life for Youth with Disabilities.

Neden gerekli?

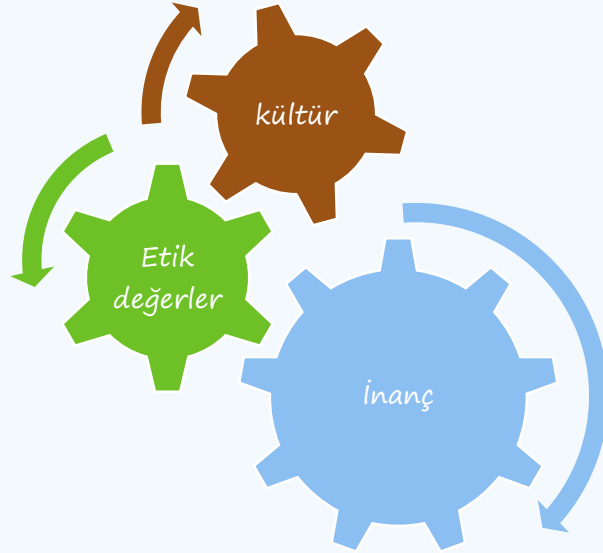
- Özel gereksinimli çocuklar ile cinsellik ve cinsel rolleri üzerinde çalışmanın somut ve çok önemli yararları bulunmaktadır.
- Bunlar arasında, sosyal becerilerin gelişmesi, kendine güven, bağımsızlaşma, davranışlarda olumlu değişiklikler, cinsel istismardan korunma ve kaçınma, cinsle yolla bulaşabilecek hastalıklar ve istenmeyen hamileliklerden korunma gelmektedir.

Neden?

- Ne yazık ki, özel gereksinimli çocuklar kendilerini tanıma ve cinsel kimlik oluşturma konusunda, akranları ile aynı kurallara ve bilgi seviyesine sahip değiller
- Her çocuk kendi gelişimini doğru ve uygun şekilde öğrenme ve bilme hakkına sahiptir...

Cinsellik ve cinsel kimlik

- Özel gereksinimli çocuklar için cinsellik ve cinsel kimlik yaşamının bir parçası olmaktan çok bir sorun yumağı olarak görülmektedir.

- Bu eğitim bir anlık değil yaşam boyu süren bir süreç olarak ele alınmalıdır.
- Toplumda genellikle öze gereksinimli çocukların cinsel kimlikleri olmadığı ya da bu konuya çok fazla eğilimleri olduğu gibi kulaktan dolma bilgiler bulunmaktadır.
- Bu çocukların her zaman çocuk kalmayacağı gerçeğini bilmek gerekmektedir.
- Çocuklarla çalışan veya bakımını üstlenenlerin önyargılarından kurtulmaları gerekmektedir.

Sosyal gelişim açısından

- Amerikan Psikiyatri akademisinin raporlarına göre, cinsellik ve cinsel kimlik eğitimi sadece vücut bölgeleri ve biyoloji olarak ele alınmamalıdır. Bu becerilerin kapsamlı olarak ele alınıp öğretilmesi bireyin sosyal gelişiminde önemli bir role sahiptir.
- Bu konuda bireyin kendisinden beklenen sosyal rolleri gerçekleştirmesinde dışarıdan destek alma gereksinimini dikkate almamız gerekmektedir.
- Özel gereksinimli öğrencilerin toplumla iç içe yetişmesi ve yaptıkları bazı sosyal hatalardan ders çıkarma fırsatlarının bulunması gerekmektedir.

Uyumsuz Davranışlar

Sosyal Hatalar

«Genel – Özel»
hataları

«Yabancı –
arkadaş» hataları

Doğru bilgilendirme cinsel istismarı azaltıyor

- 3 kat daha fazla istismar
- Özel gereksinimli kadınların %80 istismara uğruyor (ABD)
- Kendini savunamama
- Olayı yetkili birimlere bildirememe
- Neyin tehlikeli olacağına ilişkin bilgi sahibi olmama
- Çok fazla yetişkinle temas, bakıcı vb.
- Özel gereksinimli çocukların kafalarındaki soru işaretleri azalmalı

Doğru bir programın içerik ve bileşenleri

- Vücut bölümleri
- Kişisel bakım ve hijyen
- Ergenlik değişimleri
- Sağlıksal incelemeler
- Sosyal beceriler
- Cinsel ifadeler
- Doğum kontrollü yöntemleri
- Cinsel davranış ve kimlik hak ve sorumlulukları

Programın öğretimi bireye özgü olmalı

- Öğrencinin BEP da yer almalı
- Bilgilendirme ilk adım ama ÖGÇ öğrenme biçimlerini dikkate alarak!!!
- Animasyon, gösteri oyun ve etkinlikler tasarlanabilir

